

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Cap. II. Quid sit gratia adiuuans, & quomodo concurrant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

Nonnulli affirmant, oppositum tamen magis placet, quia potentia habitu supernaturali instructa, habet vires sufficientes ad agendum supernaturaliter, sicut in naturalibus potentia habitu informata, est principium sufficiens actus naturalis. Ergo tunc non est necessaria gratia actualis adiuuans, ut sic, siquidem illa tantum requiritur, & ut eleuet & iuuet potentiam, ex se ad agendum improporionatam.

Dices, utrobique præter habitum requiri motionem quandam actualem, & fluentem, quæ vltimum complementum tribuat potentiæ, siquidem potentia cum habitu est tantum constituta in actu primo, actus autem secundus est perfectior, & magis actualis quàm primus; quare potètia cū habitu, nō est principium sufficiens ad agendum, nisi per aliquid adueniens compleatur. Verum hoc refellitur, tum quia ex communi sententia: in naturalibus potentia habitu instructa habet vires; plusquam sufficientes ad agendum, cū non modo possit actum simpliciter exercere, sed etiam cum facilitate; tum quia potentia cum illo complemento non erit in actu secundo constituta, sed tantum in actu primo, adeoque erit imperfectior actu secundo, & quod

DE GRATIA. CAP. II. 189
inde fit, vltcrius aliquod complementum
exiget.

Instabis, potentia quidem eleuata per
habitum, habet virtutem effectiuam suf-
ficientem, qua verè possit agere, si velit,
sed non tribuitur illi per solum habitum,
vt actu velit, aliàs quandiu habet habi-
tum semper operaretur; requiritur ergo
auxilium adiuuans, quo ad agendum mo-
ueatur. Sed contrà, nam repugnat aliqùe
verè posse velle agere, & tamen carere
aliquo complemento potentiaè necessario
ad agendum, vt dicitur infra, si ergo po-
tentia habitu instructa, est sufficiens vt
verè possit agere, si velit, non requiritur
auxilium aliquod adiuuans, quo ad agen-
dum impellatur.

Neque refert quòd non tribuatur po-
tentiaè per solum habitum, vt actu velit,
hinc enim non sequitur, quod homo præ-
ter habitum debeat recipere auxilium
aliquod, quo moueatur ad agendum, sed
tantum quod ipse habitu iam instructus
ponat actum secundum, quod præstare
potest cum concursu Dei simultaneo, qui
nunquam deest.

CONCLUSIO II. Gratia ad-
iuuans non concurrit priùs naturâ ad
opus supernaturale, quàm liberum arbi-
trium, neque se habet propriè vt causa to-

ralis respectu actus supernaturalis, sed ut causa partialis duntaxat.) Prima pars probatur, nam prius natura concurrere ad effectum aliquem, aliud nihil est propriè loquendo, quàm prius natura attingere effectum, eumque producere. At nō potest gratia adiuuans prius natura producere actum supernaturalem, quàm liberum arbitrium in eundem influat; siquidem in quocunque priori siue temporis, siue naturæ, actus ille est vitalis & liber, quod habere nequit sine concursu liberi arbitrii. Confirmatur, nam aliàs sequeretur esse actualem volitionem sine influxu ipsius voluntatis: item volitionã liberã ineuitabiliter euenire, & nō posse à voluntate impediri, cū ex hypothesis priusquã ipsa cōcurrat, producta sit.

Secunda pars ostenditur, nam illa vocari solet causa partialis alicuius effectus, quæ illum non producit nisi dependenter ab alia causa: atqui gratia adiuuans non producit actum supernaturalem nisi dependenter à libero arbitrio: ergo est causa tantum partialis respectu illius. Neque refert quòd totus actus supernaturalis pendeat à gratia non enim pendet ab ea totaliter, sed partialiter duntaxat; quia nequit illum producere nisi dependenter à concursu voluntatis;

DE GRATIA. CAP. III. 191

quare etsi dici possit causa totalis totalitate effectus, non tamen totalitate causæ de qua hîc agimus.

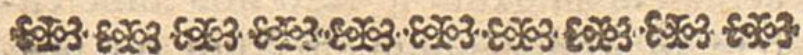
Dices 1. Augustinum libro de prædestinatione Sanctoꝝ cap. 2. inuehi in nonnullos qui docebant, Deum & liberũ arbitrium esse causa partialis actus supernaturalis fidei. Respondeo ibi reprehendi Semipelagianos, quia inter nos; & Deũ ita partiebantur vt dicerent, initium fidei esse à nobis nulla gratia præuentis, incrementũ verò à Deo. Hoc autem valde alienum est à quæstione quam tractamus.

Dices 2. causa partialis arguit vim agendi imperfectam; qualis Deo, aut gratiæ tribui non potest. Respondeo antecedens falsum esse, non enim illa dicitur causa partialis, quæ habet virtutem agendi imperfectam, sed quæ exhibet actualem influxum se solo non sufficientem ad producendum effectum, qui proinde per concursum aliunde aduenientem perfici, & compleri possit. Licet autem nõ possimus Deo tribuere virtutem agendi limitatam, nil tamen verat quòd influxus extrinsecus ab eo ortus, non contineat omnem perfectionem possibile in ratione influxus. Et similiter etsi gratia in ratione gratiæ perfecta sit, nihil tamen verat quod non habeat omnem

perfectionem, quæ requiritur ad productionem actus intrinsecè vitalis.

Dices 3. in causis partialibus quælibet habet influxum, & conatum ita sibi proprium, vt neutra ab altera tanquam à causa propriè efficiente illum recipiat: At gratia adiuuans est causa adæquata faciens vt homo bene operetur, quare illa est causa totalis bonæ operationis. Respondeo negando minorem ad agendum, sed illum iuuat in actuali operatione; Gratia verò excitans etsi hominem moueat ad agendum, non tamen illi imponit agendi necessitatem, vt fides docet, sed illi suas partes relinquit, vt se nimirum determinet ad opus pium, cum alioqui ab eo possit abstinere, si velit. quare non potest dici causa adæquata operationis, in sensu arguentium.

CAPVT III.

Quid sit gratia sufficiens, & an semper detur.

CONCLUSIO I.

Datur gratia aliqua ad salutem sufficiens, eaque ab excitante, & adiuuante